

DOLENJSKI

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za izvoz 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Stev. 8 (362)

Leto VIII.

NOVO MESTO, 21. FEBRUARJA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Casopisno-saloziško podjetje »Slov. poročevalec« Ljubljana. Za tisk odgovarja F. Plevel

Z 11. REDNE SEJE OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA NOVO MESTO

Za mladino - našo bodočnost

Številni problemi, pa malo razpravljanja ljudskih odbornikov

Enajsta redna skupna seja obeh zborov OLO Novo mesto 15. februarja letos je bila namenjena šolstvu. Ljudski prosvetni in telesni viri v okraju. Izpuna poročila svetov za šolstvo, za pripravo in kulturo ter sveta za telesno vzgojo so dobili odborniki že pred sejo, tako da so se lahko pripravili na razpravo. Zraven tega so predsedniki svetov še na seji prebrali izveščke iz poročil. Navzlic temu je bila razprava odbornikov majhna.

Pregledno poročilo predsednice sveta za šolstvo prof. Eme Musarjeve je pokazalo, da imamo v okraju v osnovnih šolah 10.417 otrok, od teh 5.396 dečkov in 5.021 deklic. Obisk se je zadnje leto popravil in je okrajno povprečje 94 odstotkov. Pod tem povprečjem je obisk v Jelševcu, kjer je dosežen samo z 79 odstotki, v Trebelnem 83 odstotkov, v Šmarjeških toplicah 85 odstotkov in v Grčevju 89 odstotkov. Povprečni učni uspeh v okraju za prvo polletje je 73 odstotkov. Najslabši učni uspeh (54,7 odstotkov) je bil dosežen v Jelševcu, najboljši pa v Novem mestu (90 odstotkov).

Manjka nam šol, kadra in opreme

Od 92 osnovnih šol jih ima le 69 lastne stavbe, pa še teh je večina v slabem stanju. 23 šol pa je v tujih prostorih. Primanjkuje opreme, primanjkuje tudi učnih moči. Prosvetni delavci beže iz posameznih šol, ker nimajo najosnovnejših pogojev za življenje. V Suhi krajinji je v neki vasi mlada učiteljica zastopila iskala stanovanja. Ni ga mogla dobiti. Takoj za tem pa ga je zlahka dobil kaplan in to pri članu šolskega odbora. Skratka, problemov v šolstvu je toliko, da jih vseh gotovo ne bomo rešili še do leto. So pa med njimi tudi taki,

potreben tudi v drugih občinah. Prav tako bi bilo treba organizirati krajše tečaje za dramatik. Prav učitelji na podeželju so tisti, na katerih leži poleg ostalega še kulturno-prosvetno delo, zato jim je treba dati osnovno znanje tudi za to panogo dela na vasi. Novomeška občina je proračuna za šole prenesla na šolske odbore, da bodo tako imeli večjo materialno podlago za delo. Priporočil je, naj bi tako napravili tudi v drugih občinah.

Marijan Skrbinek je našel problematiko šolstva v občini Črnomlju. Vprašanje prostorov za šole je izredno kritično na Vincl. v Dragatušu pa so prav tako že vsa leta po vojni brez šolske stavbe. Vprašanje šolskih prostorov je tudi drugod.

Kritiziral je ukinitve internata v Metliki brez vednosti sveta za šolstvo. Po njegovem je treba odnos do šolstva sploh izboljšati, hitreje prenašati pristojnosti glede šolstva na občinske ljudske odbore.

Viktor Vadeček je razpravljal predvsem o slabih učnih uspehih na treh manjših šolah v občini Mokronog. To je na šoli v Jelševcu, Klenovku in Trebelnem. Glavni vzrok je slab obisk, vzrok za slab obisk pa je odnos staršev do šole. Svet za šolstvo pri ObLO je takoj, ko so bili znani učni uspehi prvega polletja, razpravljal o tem. Ugotovil je, da je nepravilen odnos staršev do šole in šolanja otrok predvsem tem, ker so starši sami zelo malo hodili v šolo in zato ne

čutiljo potrebe, da bi se njihovi otroci šolali več. Na teh šolah je tudi zelo mlad učni kader, prav tako so pogoji za pouk zlasti v Jelševcu in tudi Klenovniku izredno težki. Svet za šolstvo bo poskrbel, da se bo obisk šole izboljšal in da bodo tudi učni uspehi v bodoče boljši.

Niko Belopavlić je zavrnil običaj, da za potrebe šolstva dosežaj ni bilo dovolj razumevanja, saj smo za šolstvo dali velika sredstva. Potrebe so res še vedno zelo velike, treba pa je upoštevati naše gospodarske možnosti. Mnogo bi se dalo napraviti tudi ceneje, mnogo z boljšim sodelovanjem in boljšo organizacijo dela. Tako je znano, da na podeželju zelo pri-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Človekoljubna dolžnost

Odpri je krvodajalska postaja v Novem mestu — podari tudi ti nekaj svoje krvi!

Poročali smo že, da je kolektiv Splošne bolnišnice v Novem mestu zadnje tedne uredil v spodnjih, lepo preurejenih prostorih kirurško-ginekološkega oddelka transfuzijsko postajo, prvo krvodajalsko ustanovo na Dolenjskem. V sredo 13. februarja so postalo uradno odprli. Pomembne slovesnosti so se udeležili poleg ravnatelja bolnišnice dr. Slavka Perka in zdravnikov raznih bolnišničnih oddelkov tudi predsednik OLO Franc Pirkovič, zvezni ljudski poslanec Avgust Jazbinšek, direktorica Zavoda za transfuzijo v Ljubljani dr. Sonja Soldat, okrožni javni tožilec Leon Perhacec, predsednik okrožnega sodišča Stefan Simončič, direktor okrajnega zavoda za soc. zavarovanje Miha Počrvača, predsednik okrajnega sodišča Milan Regvat, direktor Zdravstvenega doma Novo mesto dr. Adolf Špiler, predsednik okrajnega sindikalnega sveta Jože Plavec, član upravnega odbora bolnišnice dr. Ljudvik Golež, načelnica tajništva za zdravstvo in soc. varstvo pri OLO Martina Petrič, član sveta za zdravstvo

OLO Rudi Hrvatin, direktor Industrije obutve Janez Kovanič, uslužbenec bolnišnice Niko

Popovič in urednika Dolenjskega lista. Po ogledu prostorov transfuzijske postaje je večina navzočih gostov dala kri za potrebe novomeške bolnišnice.

Transfuzijska postaja bo poslovala vsako sredo od polnočnega do delovnega časa. Od delovnih ljudi Novomeškega mesta, okolice in ostalih dolenjskih krajev pričakuje dober odziv, saj je Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane že na lanskih krvodajalskih akcijah v našem okraju ugotovil izredno vneto pripravljenost in požrtvovalnost naših ljudi, da pomagajo bolnikom in ponesrečencem, porodnicam in ostalim pacientom z zdravim krvjo. Transfuzijska postaja bo skupno z Rdečim križem orga-

nizirala oddajanje krvi po delovnih kolektivih, ostale krvodajalce pa bo posebej povabila k plemenitemu dajanju krvi prek organizacij RK in v objavi v našem tedniku.

Korak naprej

Znano je, da so odvisni večji ali manjši uspehi našega družbenega upravljanja predvsem od prizadevanosti ljudi, ki delajo v organih tega upravljanja, v svetih okrajnega ljudskega odbora in občinskih ljudskih odborov, v številnih komisijah, upravnih in raznih drugih odborih. Družbeno upravljanje krepi našo socialistično čvrstost, da na tej podlagi krepimo našo ekonomiko in z njo našo neodvisnost in obrambno sposobnost, s tem pa tudi omogočamo aktivnejšo mirolovno udeleževanje v zunanjem svetu, kot je poudaril na eni izmed sej Glavnega odbora SZDL Slovenije tovariš Miha Marinko. Utrjevanju in razvijanju naših oblik družbenega upravljanja smo posvetili zadnja leta nemalo truda in skrbi. Spoznali smo na neštetih primerih kako dragocen je pomen našega demokratičnega upravljanja v razvijanju družbene zavesti in uveljavljanju socialističnih odnosov.

Iz začetnih težav in pomanjkljivosti rastejo uspehi družbenega upravljanja tudi v našem okraju. Razmah dela OLO in občinskih ljudskih odborov kaže zlasti od uveljavljanja novega komunalnega sistema

Dan za dnevom, teden za tednom se oglašajo tudi na vašem domu pismonoša; naj bo sonce, sneg ali dež, vedno je neutrudno na nogah, da bi bila pošta čimprej v vaših rokah. Naj se danes javno zahvalimo vsem pismonošom na Dolenjskem za ves trud, ki ga imajo v svojem naporu delu, zlasti pa še za redno dostavljanje našega tednika!

medtem ko je doslej član vseh svetov imenoval sam. Za nadaljnje razvijanje in po- glabljanje družbenega upravljanja je ta korak nedvomno zelo važen. Znova dviga pomen družbenih organizacij in še bolj utrjuje ljudsko ob- last, hkrati pa nalaga vsem državljanom odgovorno dolž- nost, da v okviru organizacij in društev predlagajo v svete take ljudi, katerim lahko za- upajo razvoj posameznih po- dročij našega družbenega živ- ljenja. V Žužemberku n. pr. so se te naloge lotili zelo vest- no; še več tednov razpravljajo na vseh predvolilnih sestankih SZDL tudi o kandidatih, ki naj bi prišli v nove svete pri ObLO. V nekaterih občinah so to dolžnost odprnili in brez sodelovanja organizacij predlagali OLO, katere držav- ljane kandidirajo v nove sve- te okrajnega ljudskega odbora. Okrajni ljudski odbor bo take predloge svedra zavrnil, nikakor ni vseeno, kdo naj predstavlja interese družbenih organizacij in njihovih članov v okrajnih in občinskih svetih. Zato naj organizacije in dru- štva ne daj sama poskrbe, da bodo ObLO njihove dobre pretehtane nasvete upoštevali. Tg.

S slavlja v Črnomlju

V zelenju, zastavah in cvetju je v nedeljo 17. 2. Črnomelj proslavil obletnico I. zasedanja SNOS — svoj občinski praznik. Po jutranji budnici domače gošče je bil dopoldne na trgu promenadni koncert, nakar je bilo glavno savi-je v okrašenih dvorani Prosvetnega doma. Ljudje so poslušali po- tek zborovanja tudi na ozvo- čenih ulicah, v dvorani je pa začel slovesnost predsednik ObLO Janez Zunič, ki se je spomnil dogodkov pred 13 leti, ko je v mestu prvič zasedal prvi glovinski parlament. Za njim je govoril zvezni ljudski poslanec Tone Fajfar o glavnih znan- jih in notranjih političnih dogodkih, o gospodarstvu v državi in posebej v občini ter okraju. Zvezni ljudski posla- nec Janez Hribar je nato raz- vil črnomljski organizaciji Zveze borcev prapor, darilo Glavnega odbora ZB NOV Slovenije. Za visoko priznanje in darilo se je zahvalil pred- sednik obč. odbora ZB Franc

Članstvu SZDL občine Novo mesto!

Po sklepu seje občinskega odbora SZDL Novo mesto bodo v nedeljo 24. februarja na področju občine Novo mesto volitve odborov vseh vaških in terenskih organizacij Socialistične zveze.

V predvolilnih pripravah je aktivna politična razgibanost zajela vrste številnega članstva SZDL. Na novo se je vklju- čilo v organizacijo precejšnje število članov, zlasti iz vrst mladine in kmečkega prebivalstva. Razpravljane o naši zu- nanji politiki, o problemih našega gospodarskega razvoja in komunalni graditvi, je pokazalo, da članstvo SZDL enotno sprejema in podpira delo našega državnega vodstva kot po- litiko, ki je v interesu vsega delovnega ljudstva Jugoslavije. Razpravljane o gospodarskem razvoju in družbenem upravljanju na področju občine Novo mesto pa je pokazalo pre- cejšnje uspehe, ki smo jih dosegli v zadnjem času. Poka- zalo je, da članstvo SZDL aktivno sodeluje na vseh področ- jih življenja in odloča o razvoju občine.

Ugotovimo pa lahko, da je še vedno mnogo državljanov, ki niso v vrstah SZDL. Vse te vabimo in pozivamo, da se vključijo v članstvo SZDL in s tem poudarjajo vrste politične organizacije, katere cilj je, da na tradiciji NOB zgradi- lepo bodočnost delovnega ljudstva Jugoslavije — socializem.

Na številnih sestankih je članstvo SZDL izbiralo in pred- lagalo kandidate za bodoče odbore osnovnih organizacij. Iz- bralo je delavne člane, od katerih pričakuje, da bodo s svojim delom pokazali, da so vredni zaupanja, ki jim je bilo dano. Od vsega članstva je pa odvisno ali bodo zbrani res najboljši. Zato pozivamo vse člane SZDL, da se v nedeljo, 24. februarja udeležijo volitev. S tem bomo tudi na zunanji pokazali svojo pripadnost ciljem in programu SZDL. Z udeležbo na volitvah bomo pokazali, da smo za naša, ki jih naše vodstvo izvaja v zunanji politiki, to je za enakopravne odnose velikih in malih narodov proti delitvi sveta na bloke in za utrjevanje miru v svetu.

da hočemo še naprej krepiti naša delovna gospodar- skega razvoja s samoupravo delovnih kolektivov po delav- skih svetih in za borbo za dvig življenjske ravni delovnega ljudstva,

da osvajamo na področju komunalnega sistema naša družbenega upravljanja in neposredne kontrole in odločanja vseh volivcev,

da hočemo na področju našega kmetijstva nadaljnji raz- voj v okviru kmetijskih zadrug, katerih cilj je združevanje kmetov in dvig produktivnosti našega kmetijstva.

Geslo vseh članov SZDL občine Novo mesto 24. februarja naj bo: »Vsi bomo glasovali za nova vodstva osnovnih orga- nizacij SZDL!«

OBCINSKI ODBOR SZDL NOVO MESTO

S seje plenuma okrajnega komiteja ZKS

12. februarja je bila v Novem mestu seja plenuma okrajnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Na tej seji so obrav- navali metodo dela okrajnega komiteja in občinskih, s pose- bnim poudarkom na delu z mla- dino. Seji je prisostvovala tudi organizacijski sekretar Central- nega komiteja ZKS tovarišica Vida Tomšič, ki je dala več ko- ristnih napotkov za bodoče ce- lo.

VREME

ZA ČAS OD 22. FEBRUARJA DO 3. MARČA

Do konca februarja nestaino, s pogostimi padavinami, sneg deloma do nižin. Najmočnejše padavine v začetku prihodnjega tedna; hkrati se bo tudi močno ohladilo in snežilo tudi v niž- nih.

V začetku marca izboljšanje vremena, vendar hladno in po- moči mrzlo. (Napoved priredil V. M.)

Stanovanja, stanovanja...

Eden izmed osnovnih problemov Novega mesta, ki posebno izstopa lani in letos, je gradnja novih stanovanj. Medtem ko je imelo mesto pred vojno 4015 prebivalcev, jih ima zdaj 7133. Med 1502 stanovanj, ki jih prebivamo danes, ima 132 za stanovanja ni primernih, ker so vlažna, zaohajla in zdravju škodljiva; za rešitev najnujnejših potreb je mesto moralo imeti vsaj 1961 stanovanj. Novo mesto potrebuje torej skoraj 600 stanovanj (prošen) je pa vloženih 327 obnovljenih in 310 neobnovljenih. O tem, kako in kdaj graditi, so poročali pred kratkim odborniki ObLO volivcem novomeških terenov. Zanimanje za zadnje zbere volivcev je bilo zategadelj prav veliko.

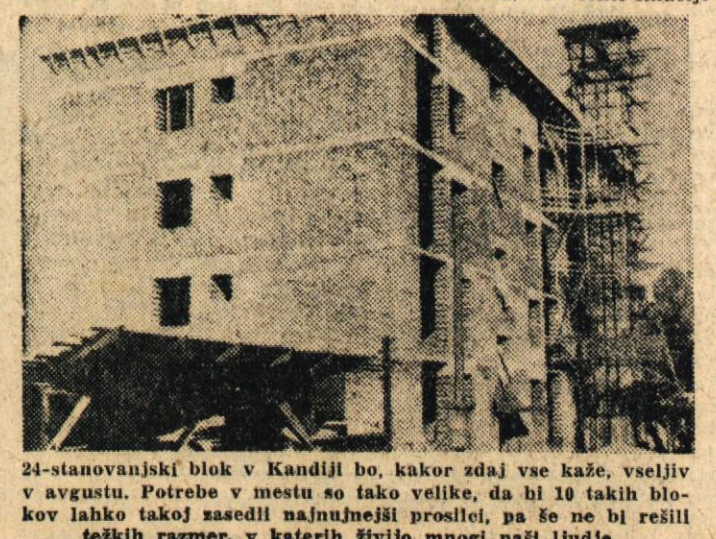
Kaj pomeni vloženje prošnje pri stanovanjskem uradu v No- vem mestu? Da bi takoj potrebovali 327 stanovanj, od teh 153 stanovanj za delavce in usluž- bence iz podjetij, 79 za usluž- bence ustanov, 39 za pripadnike JLA, 14 za upokojene, 9 za ir- valide, 9 za upokojene oficirje in 24 za privatnike. Vsako leto bi moralo mesto zgraditi vsaj 80 novih stanovanj, da bi v 10 letih rešili stanovanjski pro- blem v glavnem (upoštevajoč družinske prirastke in dod. ne potrebe, ki jih prinaša gospo- darski razvoj, seveda pa tudi računajoč z odpravo sedanjih kmetijskih stanovanj). Za to pa bi potrebovali pri sedanjih grad- benih stroških na leto 175 mil- lionov dinarjev. Če bi popolno- ma uresnili vse realne možno-

sti za finansiranje stanovanjske izgradnje, lahko zbiramo v me- stu na leto le 135 milijonov di- narjev, kar bi zadostovalo za 64 novih stanovanj, medtem ko smo doslej dosegli le po 30 no- vih stanovanj na leto.

O teh vprašanjih (o njih bomo podrobneje še poročali, kakor tudi o problemih novomeškega vodovoda), o komunalni proble- matiki mesta, o elektrifikaciji,

skih in asanacijskih delih v oko- lici mesta, o stanju vodovoda, cest in o načrtih glede nadalj- nje rekonstrukcije vodovoda je na zborih volivcev tekla beseda. Reči je treba, da so novomeški volivci pokazali za žgočo pro- blematiko svojega mesta precej razumevanja. Dali so precej predlogov in pobud, ki zadevajo tako delo občinskega ljudskega odbora in njegovih organov, de- lovne kolektive v mestu in skratka celotno družbeno življe- nje središča občine. Pokazalo se je, da aktualni, peči problemi ljudi zanimajo, da radi sodelu- jejo in tudi pomagajo svoji ob- lasti pri reševanju teh težkih vprašanj. V Novem mestu je zdaj že skoraj vsem jasno, da samo s praznim nerganjem ne moremo nikamor, da je treba ljudskemu odboru z delom in s stvarnimi nasveti pomagati in sodelovati pri vsem, kar da- nes ustvarjamo. To voljo je bi- lo na zadnjih zborih zelo dobro čutiti, čeprav ponekod še vedno volivci niso mogli tudi čez mno- go malenkosti, ki bi lahko od- padle, če bi jih organi občinske- ga ljudskega odbora medtem že samoiniciativno rešili.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kako si uredim kmetijo

К о н е с

Za mladino - našo bodočnost

(Prenos s 1. strani)

manjkuje dobrih knjig, na Tajništvu za prosveto in kulturo pa imajo precej novih knjig, ki leže tu brez večje haske, odnosno služijo samo manjšemu krogu bralcev. Del teh knjig naj bi dali podeželskim knjižnicam ali pa organizirali neke vrste potujočo knjižnico.

Lep napredek izvenšolskega izobraževanja

Poročilo sveta za prosveto in kulturo je prebral predsednik sveta Vlado Berce. Zlasti je letos razveseljevalo napredovalo izobraževanje kmetijske mladine v zbirskih kmetijsko-gospodarskih in nadaljevalnih šolah. Tudi v okviru 14. občinskega sveta je bilo 263 fantov in 249 deklet, to je skupno 512 mladih kmetijskih proizvajalcev. Na območju okraja deluje 5 Svobod, 44 prosvetnih društev in tri prosvetne sekcije. V okraju je 50 odrov, njihova oprema pa je zelo slaba. Prav tako imamo v okraju 338 različnih knjižnic, katere premore skupno 201.087 knjig. Med množično izobraževanje je treba šteti tudi številne tečaje in seminarje po kolektivnih in organizacijskih, katerih je tozime zelo veliko.

O poročilu sveta za prosveto in kulturo je razpravljala Maja Vale, ki je navedel uspehe sedmih KGS v novomeški obli.

Obrotniški sejem v Zagrebu

V sklopu spomladanskega mednarodnega velesejma v Zagrebu bo od 13. do 22. aprila tretji obrtniški sejem. Za velesejem se zanimajo številni razstavljalci iz vse države. Obrtniški sejem bo v prostorih kitajskega paviljona.

Na Mirni bomo zgradili veliko sušilnico

Odbor in uprava kmetijske zadruge na Mirni se že lep čas neumorno trudita za dvig kmetijstva na našem področju. Priznati moramo, da je napredek v delu zadruge viden in da se zato med kmeti pri nas zaupanje in sodelovanje s KZ čim dalje bolj utrjuje.

Ze nekaj časa se je odbor za druge vrste ukvarjal s prekrasno pobudo svojega upravnika, da bi se odločili in zgradili na Mirni, in neposredni bližini železniške postaje, moderno sušilnico, ki bo izrednega pomena za razvoj kmetijstva ne samo na Mirni in okolici, temveč po vsej Dolenjski in verjetno po njen vpliv segal še na širša področja naše dežele.

Zamisel je bila spočetka precej skromna in bolj lokalnega pomena. Nameravali so zgraditi moderno sušilnico s 5 tonsko zmogljivostjo, v kateri bi sušili poleg vsakovrstnega sadja, ki ga je v bližnji in daljnji okolici dovolj, tudi vse povrtnine, kakor česen, čebulo, rdeči korenček, peteršilj, zeleno itd., pa tudi njivske pridelke, zlasti krompir, ki je ena glavnih njivskih kultur v naši »krompirjevi deželi«. Pa ne samo to! Naši gozdovi nam nudijo ogromne količine vsakovrstnih zdravilnih rastlin in smo to bogastvo doslej vse premalo izkoriščali, da ne omenjamo še posebej gob, borovnic, drenulj in nešteti drugih gozdnih sadežev, ki jih na tisoče ton vsako leto propade v gozdu; vse to bi lahko posušili in predelali v novi sušilnici. Skupnost bi imela lahko od tega velike koristi, posamezniki, zlasti revnejši sloji, pa upoštevanja vredne dohodke. Razen tega je v naši okrajih še mnogo neizkoriščenih zemlji, ki bi jih lahko posadili z dohodnimi kulturami, ki bi prišle v poštev za sušilnico.

Ko je bila ta zamisel povedana v odboru kmetijske zadruge na Mirni, jo je takoj osvojili, zavedajoč se velike koristi za našo skupnost in za naše kmetijstvo še posebej. Odborniki so jo nato razlagali našim kmetom na dobro obiskanih redovnih sestankih v vaški odbo-

ni. Navedel je tudi veliko zanimanje za te šole, ki jih obiskujejo tudi starejši fantje. Pred kratkim so organizirali poučni obisk veterinarske bolnišnice v Ljubljani in tovarne močnih krmil. Udeležilo se ga je 20 učencev teh šol in so bili z obiskom zelo zadovoljni, saj so videli veliko, kar jih je zanimalo. Ljudska posanka ing. Vilma Pirkovič je poudarila, da so KGS zelo koristna stvar, smo pa z njimi prav v novomeškem okraju pričeli do-

Za dom telesne kulture v Novem mestu

Da ne bi ostalo samo pri besedah in sklepih občnega zbora, je nova uprava Parizana na prvi seji z vso resnostjo preučevala vprašanje gradnje lastnega telovadnega doma. Odborniki so bili menja, da je v Novem mestu potreben tak dom, ki bi nudil dostojnejši in varnejši prostor telesni vzgoji. Edini so si bili tudi v tem, da ga je treba postaviti v neposredni bližini obstoječih telovadnih in športnih naprav. Zanj prikladen prostor je le nad letnim telovadiščem na levi strani ceste Na Loko, nekako tam, kjer je še do nedavna stalo gostišče, ki je bilo na ugodnem prostoru. Prav tako je gotovo, da bi bilo tudi alko na tem mestu potrebno zgraditi garderobe in druge prostore kot sestavni del vseh fizikulturnih naprav, kar pa bo v gradnji doma povsem odpadlo.

Na tem mestu stoji dom, ki bo lahko koristil v vsakem letnem času za vse vrste telesnih vaj, za prireditve in podobno. Če pa nakažemo še možnost, da bi mogli ta dom koristiti tudi številni šolski oddelki in razredi za svojo šolsko vadbo, mislim, da smo na-

kaj pozno. V drugih okrajih delujejo take šole že več let.

Poročilo sveta za telesno vzgojo je prebral predsednik sveta Milan Smerdu. V razpravi o tem poročilu je Maks Vale omenil, da bi bilo potrebno predvojaško vzgojo prenesti na TVD Partizan. Res je, da ljudski odbor zelo malo razpravlja o telesni vzgoji, zato pri njej ne dosežemo vidnejših uspehov. 1.500 članov, kolikor jih je v trinajstih telesnih vzgojnih društvih, je mnogo

vedli dovolj argumentov za gradnjo doma na tem mestu. V tem primeru bi seveda odpadla gradnja doma pri novem stadionu, kjer je sedaj le nogometno igrišče, na desnem bregu Krke v neposredni bližini postopja čistilnice »Kremenca«, kakor to predvideva urbanistični načrt Novega mesta. V kolikor bi morda »Kremenca« prenesel svojo dejavnost iz mestnega območja, bi poslopje čistilnice in pralnice bilo primerno za garderobe napravam novega stadiona, dalje za upravne in vadbene prostore telesne vzgojnih panog, ki ne bi našle strehe v domu telesne kulture na nasprotnem bregu Krke.

Za uresničenje teh sklepov bo poleg vsega članstva zlasti skrbel gradbeni odbor, v katerega sta bila poleg ing. Zerstala izvoljena še prof. Milan Smerdu in Tine Valentincič. Špolska želja pa je, da bi se uspehi v tej smeri čimprej pokazali.

J. K.

Še dve ladji za Dansko

V Kraljevicu so podpisali pogodbo za gradnjo dveh tovornih ladij za Dansko. Služilci bosta za prevoz živine in železnice hitrost 15 milj na uro.

Obisk v higienskem zavodu

OHZ so sklenili, da bodo postopoma pregledali vse občine glede zdravstvenih pogojev, najprej pa občino Sentjerne. Te naloge so se lotili lani. Uslužbenec zavoda tovarš Gostič je obiskal sleherni domačijo v občini, vzel vzorec vsake pitne vode, ki jo uporabljajo posamezne družine, poskrbel za pregled vsakega prebivalca na tem območju, pregledal vse sanitarne naprave, ugotovil način prehrane, stanje prostorov, zdravje živine, mleka in drugih živil. Na OHZ so potem strokovno pregledali vse vzorce vode, živil,

Za zgraditev sušilnice se zelo zanimajo tudi podjetja Slovenija-sadje, Gosad in Alpa iz Ljubljane, ki bi na Mirni dobivala kakovostno blago, s katerim bi začelala domači in tujemski trg.

Obisk v higienskem zavodu

Oddelek za komunalno higieno vodi tovaršica Milka Čepin. Njo zlasti poznajo v vaseh, kjer s pomočjo RK izvajajo tako imenovane male asanacije. Strokovna plat pri teh delih je njejno delo in na okrajnem odboru RK njeno pomoč izredno cenijo. Ta oddelek vodi tudi kontrolno nad pitno vodo na splošno. Tako na primer vsak dan pregledajo vodo, novomeškega vodovoda na eni pipi v mestu, kdaj pa kdaj pa vodo, ki jo odvzamejo na končnih izlivkah omrežja. Tudi ostali vodovodi so pod kontrolo tega oddelka.

Če bi imeli več ljudi, bi delo tega oddelka še razširili. Letos nameravajo poleg drugega pregledati vsa pokopališča v okraju in mrliško službo.

Nevarno delo z bacili

V bakteriološkem laboratoriju preiskujejo vse, na čemer bi se lahko nahajali bacili ali kar je treba pregledati. To je voda, vsa živila, v kolikor lahko vsebujejo bakterije, dalje blato, izpljunke, gnojne izdelke, kri, razne serume itd. Preiskave delajo z mikroskopom na umetnih gnojnicah ali na polzkušnih živalih, to je na zajcih, perutnini, morskih prašičkih in drugih živalih. Zavod stalno vzdržuje večje število morskih prašičkov za poskušanje, prav tako tudi dva koštruna. Brez njihove krvi ne morejo preiskati človeške krvi.

Sej tega oddelka je dr. Mara Kastelčeva. Nič ni čudnega, če je pri tem delu z nevarnimi bacili kužnih bolezni in v takih težkih delovnih pogojih zaradi tesnih prostorov lani še sama obolela.

Kako narašča delo v oddelku,

Dr. Božo Oblak, direktor okrajnega higienskega zavoda

blato, izpljunke in podobno ter odkrivali bacilose. Taki natančni pregledi so silno poučni in koristni. Tako na primer po kaže preiskava vode, da ponekod v vsej vasi ni nikjer prav primerne čiste in zdrave vode. Kot je znano, je prav voda največji prenašalec bacilov.

Lani se je tudi v našem okraju pojavila otroška paraliza. Ta je naložila OHZ obilo dela. Potrebno je bilo med drugim pregledati prav vse šole v okraju in spraviti v sklad z zdravstvenimi predpisi šolske prostore in naprave. Ob izdatni pomoči in razumevanju prosvetnih organov so bile mnoge pomanjkljivosti

premalu za naš okraj, zlasti če upoštevamo, kako važna je telesna vzgoja za zdrav in krepak, telesno in duševno dobro razvit narod.

Na predlog, da bi vse športne naprave spadale pod komunalno upravo občin, ker jih društva s šibkimi dohodki težko vzdržujejo, je Maks Vale omenil, da to sedaj še ne bi bilo dobro, da pa je potrebna večja podpora društvom, ki naj še naprej skrbijo za športne naprave. Vlado Berce je poudaril, da lani ni bilo nobenih investicij za športne naprave in pri tem navedel, kako potrebno bi bilo na Mirni dograditi plavalni bazen, ki ga grade že šest let, pa je še vedno nedograjen. Plavalni bazen na Mirni bi koristno služil tudi udeležencem predvojaškega pouka na Mirni. Niko Belopavlič je omenil, da je bilo tudi lani leto veliko investirano v športne naprave, saj so se nadaljevala dela na stadionih v Crnomlju in Novem mestu, v Žužemberku pa so pričeli graditi dom Partizana.

V drugem delu seje je OLO reševala razna tekoča vprašanja.

Poročila svetov za šolstvo, prosveto in kulturo ter telesno vzgojo so nakazala številne probleme, s katerimi bomo v našem letu še pisali. Vsa poročila kažejo eno samo veliko skrb — skrb za pravilno izobrazbo in vzgojo mladine, za njen zdrav razvoj in lepo bodočnost. To pa ni samo naloga svetov, prosvetnih delavcev in šolskih odborov, to je naloga vse družbe. Prav zato menimo, da bi se razprava na seji o tako važnem vprašanju morala bolj dotakniti nekaterih vprašanj, kot je redni obisk vseh obveznih razredov šol, odnos staršev do šole in izobrazbe otrok, o učnih uspehih, delu šolskih odborov, o organizaciji mlečnih šolskih kuhinj in podobnih vprašanj, od katerih se mnoga dajo rešiti s skupnim prizadevanjem. Poudarili za to bi morali biti povsod prav odborniki OLO.

Posebej je treba pozdraviti voljo za napredkom, ki so jo pokazali nekateri manjši kraji. Tako so v Vanič pri Šmar-

Tekmovanje v počastitev volitev SZDL v Šmarjeti

Predvolilni sestanki Socialistične zveze v Šmarjeti in okolici so zaključeni, razen v Družinski vasi, kjer se še niso se-

Cepprav je še zima, nadaljujejo z deli tudi v novi stavbi podjetja »NOVOLES«. Povsod se mudi, s stanovanji in z novimi poslovnimi prostori pa v Novem mestu še najbolj. Skoda je, da vsa podjetja, ki imajo možnosti za gradnjo, bolj ne skrbijo za to važno področje. Marsikaj bi lahko zgradili tudi s skupnimi sredstvi večih podjetij.

Do zadnje sobote so v novomeški občini vključili v SZDL že nad 2.000 novih članov

O živahnih predvolilnih zbiranjih osnovnih organizacij Socialistične zveze v novomeški občini sme praznični teden že pozabiti. Zadnje dni se je ta prizadevnost samo še stopnjevala in vse kaže, da bodo nedeljske volitve SZDL velika zmaga naših organizacij. Dobro obiskani predvolilni sestanki v mestu in na vasi so dali v poudnem razpravljanju veliko dobrih predlogov za delo novih odborov, ki jih bodo v nedeljo dopolnile volitve po vsej občini s tajnimi volitvami. Povsod so izvolili dobre kandidiate, med katerimi bodo člani SZDL lahko zares izbrali najdelavnejše. Na II. terenu v Novem mestu kandidira n. pr. 20 tovaršev in tovaršice, voliti jih bodo na II. Na IV. terenu so do prejšnjega tedna vključili v organizacijo 178 novih članov, v Smihelu čez 100, na III. terenu 75, v Brusnicah okoli 100, v Otočcu z okolico nekaj čez 250, v galbrško-suhadolskem predročju približno 120, v Mirni peči in okolici 300, na Orečku 100, v Irči vasi 80, v Hrušici 40, Jurni vasi 50, na Dolžu 130 in pod. Do zadnje sobote je občinski odbor SZDL zbral iz dosedanjih poročil osnovnih organizacij, da je na novo sprejetih v vrste Socialistične zveze v občini že nad 2.000 novih članov! Ker vsa poročila še niso prišla, mnoge osnovne organizacije pa še vključujejo nove članove, bo sprejeta naloga o 3.000 novih članih do nedelje prav gotovo uresničena.

Posebej je treba pozdraviti voljo za napredkom, ki so jo pokazali nekateri manjši kraji. Tako so v Vanič pri Šmar-

Tekmovanje v počastitev volitev SZDL v Šmarjeti

Predvolilni sestanki Socialistične zveze v Šmarjeti in okolici so zaključeni, razen v Družinski vasi, kjer se še niso se-

ječi, kjer doslej sploh ni bilo vaške organizacije SZDL, člani SZDL pa sta bila le 2, na pobudo žene sklenili ustanoviti novo organizacijo, v katero bi vstopila vsa vasa, približno 120 ljudi. Vključeni so na sestanku povedali, da so že zadnja leta čutili zelo zapostavljene; nikogar ni bilo k njim, da bi jih zrednjal k delu, pa tudi nobene pomoči niso dobili. »Zdaj bo drugače«, pravilo, »studi na št želimo napredka!«. — V Kragji vasi so imeli predvolilno zbiranje v soboto zvečer. Udeležilo se ga je 45 ljudi, med njimi tudi taki, ki še niso člani SZDL. Radi bi se vključili v organizacijo in pomagali pri skupnih naporih za dvig gospodarstva in kulture. Zelo enotna in odločno se predlagali najdelavnejše članke SZDL za kandidiate, ki jih bodo v nedeljo volili. Volitve bodo pozdravili z delovno akcijo: vsa vasa bo pomagala v nedeljo dopoldne, ko bodo razrešili po cestah 120 kubičkov gramozu, da bodo lažje vozili. Podobnih primerov je v občini veliko. Vsi

kažejo na zavednost in predanost članov SZDL.

Občinski odbor SZDL je izdal za volitve tudi predvolilne letake, ki so jih objavili po vseh vaseh. V nedeljo dopoldne sta bili zadnji predvolilni zbiravnja na Velikem Slatniku in v Brusnicah, s čemer je predvolilno delo organizacij v glavnem zaključeno. V teku so še tehnične priprave za volitve. Osnovne organizacije SZDL v okolici Novega mesta, Birčine vasi, Brusnic in Šmarjete so si napovedale v udeležbi na volitvah tudi medsebojna tekmovanja.

Zdaj pokazano pripravljenost članov za delo bodo v nedeljo izvoljeni novi odbori Socialistične zveze lahko uspešno gradili naprej. Dela je precej, volje za delo pa veliko več kakor v vsem zadnjem obdobju. To samo potrjuje, da je bilo treba privravljenost ljudstva za napredek organizacijsko povezati in usmeriti. Kaže, da so organizacije SZDL v novomeški občini — pa čudi drugod v okraju — to svojo nalogo vendarle razumele.

obrt, oz. v strokovne šole. Sprejeti so tudi nekaj novih članov in s tem zaključili sprejem članov.

Tudi predvolilni sestanki SZDL je bil množično obiskan, kar dokazuje, da so naši ljudje socialisti in se družbeno radi uveljavljajo. SZDL vsaklaj delo vseh političnih organizacij, društev in socialističnih delavnic v kraju. V članstvo SZDL smo sprejeli tudi precej novih članov, predvsem iz mladinskih vrst. Volitve v novi odbor SZDL bodo 24. februarja in sicer tajne, po načinu oblastvenih volitev.

V predvolilnem obdobju je zelo poživela svoja delo mladinska organizacija. Večer za večerom se zbira v »Frontnem kotičku«, se politično izobražuje in aktivno dela na kulturnem področju v okviru domačega prosvetnega društva. Mladina pripravila zelo prijetno komedijo iz meščanskega življenja, stari kulturniki pa narodno igro iz časa turških vpadov v slovenske dežele. Tamburaši so pomladili svoje vrste s pionirji in pionirkami in se redno udeležujejo teoretičnega in praktičnega pouka. Za zelo uspešno in načrtno politično in kulturno delo je prejel naš mladinski aktiv prvo nagrado v meščki občini.

Dramatska skupina bo v tekoči sezoni uprizorila na domačem odru 3 igre in z njimi gostovala po večjih krajih Bele krajine. Tudi na gostovanju drugih nismo pozabili. V zadnjih 2 mesecih so pri nas gostovale dramska skupina iz Podzemlja, Crnomlja in iz Dragatusa.

Ob volitvah novega vodstva krajevne organizacije ZK smo sprejeli v članstvo ZK nekaj novih članov, predvsem iz vrst mladine in SZDL.

S. S.

Volilšča II. terena SZDL v Novem mestu

Za II. teren SZDL bosta v nedeljo odprti dve volišči: Pri PUTNIKU volijo prebivalci Glavnega trga, Ceste komandanta Staneta, Jenkove, Debelove in Seidlove ulice.

Na SODIŠČU volijo prebivalci: Jerebove, Dulančeve, Vrhovčeve, Solške, Kratkove ulice, Strojarske poti, Streliške ulice, Poštne ulice, K sodišču in V milin.

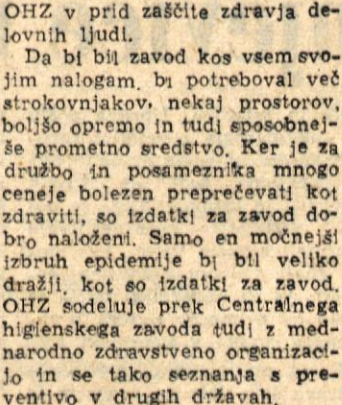
Dve novi trgovinski pogodbi

V začetku tega meseca je bil v Bukarešti podpisan nov sporazum o blagovini zamenjavi med Romunijo in Jugoslavijo. Po tem sporazumu bomo izvažali v Romunijo jeklene valjane izdelke, čevli, barit, azbest, tanin, nitrati, gnojila, celulozo, natron, papir, sveže in soljene ribe, razne stroje, polnilni izdelke in stroje, kemijske in farmacevtske proizvode, emajlirano posodo, razno blago široke potrošnje, filme, knjige, časopise in drugo. Uvažali pa bomo iz Romunije v glavnem benzin, nafte, derivate, petroleje, razna maziva, papir in karton, bukov celulozni les, drva, manganovo rudo, razne stroje izdelke petrolejske industrije, čreva, razno blago široke potrošnje, filme, papir, knjige in podobne predmete. Skupna vrednost zamenjave bo znašala 16 milijonov dolarjev.

Prav tako je bil v Beogradu podpisan sporazum o blagovini zamenjavi z Albanijo v vrednosti 2 milijona dolarjev. V Albanijo bomo v glavnem izvažali izdelke usnjarske, tekstilne in druge industrije, razne drobne predmete široke potrošnje, uvažali pa predvsem surovine in polizdelke.

P. Romančič

Pogled v del živilskega laboratorija, ki ga vodi inž. Teršar

Pogled v del živilskega laboratorija, ki ga vodi inž. Teršar

Pogled v del živilskega laboratorija, ki ga vodi inž. Teršar

Pogled v del živilskega laboratorija, ki ga vodi inž. Teršar

Pogled v del živilskega laboratorija, ki ga vodi inž. Teršar

Pogled v del živilskega laboratorija, ki ga vodi inž. Teršar

Prof. Janko Lavrin

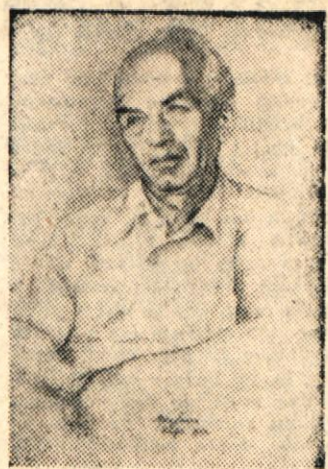
sedemdesetletnik

Belokranjski rojak, doma s Krpupe, dolgoletni profesor nottingamske univerze na Anglijskem profesor Janko Lavrin je 10. februarja dopolnil 70 let svojega uspešnega in plodovitega življenja.

S Krpupe ga je življenjska pot zanesla na gimnazijo v Novo mesto in na Sušak, kjer je maturiral, potem pa nadaljeval študije v Rusiji, Skandinaviji in v Parizu. Pogosto se je v rusko kulturo in že kot visokošolsek pričel izdajati ruski mesečnik »Slavjanski mir« ter je prevedel v rusko Cankarjevo »Hijo Marije Pomočnice«. Skupaj s pesnikom Gorodeckim je izdal zbornik »Veles«, med prvo

svetovno vojno pa je bil na srbski fronti in kasneje v Albaniji dopisnik ruskega dnevnika »Novoje vremja«. Se med vojno je odšel v Anglijo, kjer je leta 1918 postal docent, 1921 pa profesor za ruski jezik in literaturo na univerzi v Nottinghamu, na kateri je deloval še pred nekoliiko leti, ko je bil upokojen.

Glavno zanimanje profesorja Lavrina je bilo usmerjeno v rusko literaturo, iz katere je objavil lepo vrsto literarnozgodovinskih razprav, študij in esejev, hkrati pa je kot dober poznavalec zahodnoevropskih slovstev v primerjalnih študijah obdelal nekatere njihove značilne zastopnike.

va, v angleščini pisana dela so tudi prevedena v slovenski jezik.

Splošnoznani jubilarantu, ki se ga mnogi Slovenci med zadnjo vojno spominjajo kot komentatorja oddaj londonskega radia in ki zadnja leta pogosto prihaja v Slovenijo in na svojo rodno Krpupe, vsi Belokranjci in Dolenjci voščimo še lepo vrsto zdravih, ustvarjalnih let!

J. D.

500 hvaležnih gledalcev na lutkovni predstavi v Črnomlju

V okviru prosav ob občinskem prazniku Črnomlja so v nedeljo gostovali lutkarji novomeškega učiteljskega vodstva prof. Dušana Modica v telovadnici črnomljske gimnazije. Predstavi »Opeharjeni Neme« in »Radovedni Pavil« si je ogledalo 500 otrok, kar je svojevrsten rekord mladega lutkovnega gledališča, ki bo kmalu praznovalo 100. predstavo. Dvorano v gimnaziji so pripravili in nato pospravili taborniki družine Belih brez; organizacija je bila zelo dobra, zadovoljstvo pa veliko.

Lepo odhodno slovo

Odrred predvojaške vzgoje »Majda Sile« občine Novo mesto je v nedeljo, 17. februarja, dopoldne organiziral tovarniško slovo za tiste obveznike, ki bodo prihajali od oddali na odpuščenje kadrovskega roka v jugoslovansko ljudsko armado. Te tovarniške poslovitve, ki je bila prva taka prireditelja, so se udeležili poleg obveznikov rekrutov tudi podpredsednik Obč. LO Boris Andrijašič, komandant oddreda Martin Koželj, referent voj. oddelka Polde Ferber, referent za predvojaško vzgojo Ivan Avbar in drugi. Vsi so želeli mladincem, da bi se v JLA čimprej naučili in postali zavestni in hrabri branitelji domovine.

Kratke iz Semiča

Pred kratkim je bil na osnovni šoli zaključek gospodinjstva tečaja, ki je trajal dva in pol meseca. Tečaj je obiskovalo 30 mladink, ki bodo teoretično in praktično znanje pridno uporabljale na svojih domovih, kjer je bila hrana do sedaj enolčna. Poleg gospodinjstva pa so poglobile znanje iz slovenščine in ustave. Seznanjene so bile tudi s kulturnimi in zgodovinskimi spomeniki, zlasti iz NOB, ki jih je na območju občine Semič zelo veliko. Tudi na ročna dela dekleta niso pozabila. Zaključek, katerega so se udeležili tudi povabljeni gostje, je pokazal, da je tečaj uspešen. Največ zasluga za uspeh pa moramo priznati poštovnim tovarniščem Franciški Flekovi iz Vavpce vasi, ki že dve leti posreduje svoje bogato znanje mladim gospodinjstvom.

x x x

Večer opernih arij v Kostanjevici na Krki

V soboto, 9. februarja smo imeli v Kostanjevici Večer opernih arij, na katerem so nastopili prvaki ljubljanske Opere VILMA BUKOVČEVA, JANEZ LIPUSČEK, LADKO KOROŠEC ter violinist prof. KARLO RUPEL. Umetnike je spremljal profesor dr. CIRIL CVETKO, ki se je pred dnevi vrnil iz Pariza, kjer je z velikim uspehom gostoval kot dirigent. Večer je bil visokokvaliteten. Napolnjena dvorana je poskalo, da že dolgo ne tako. Po nekaterih točkah se navdušenje kar ni hotelo poleči, ampak se je poskanje spremenilo v navdušeno vzkljanje »še, »bravo«, »živio!« itd. Posebno lep vtis je naredila na občinstvo primadona Vilma Bukovčeva, naša dolenska rojakinja, ki je nastopala s svojo dovršeno umetnostjo skromno in elegantno, tako da je vsakega prevzela. Ladko Korošec je znan kot ljubljeneec slovenskega opernega občinstva, med tem ko Janez Lipusček osvaja z lepim glasom in temeljitim pevskim znanjem. Violinist prof. Karlo Rupel je znan kot virtuoz, ki pomeni vrhunec slovenske violinske igre. Isti umetniki so potem nastopili še v Sentiernju in Trebnjem.

Konvencija o socialnem zavarovanju s češko-slovaško

V Pragi so 5. februarja podpisali konvencijo o socialnem zavarovanju med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Razgovori o tem vprašanju so se pričeli 5. januarja letos.

Ustanovljen je občinski odbor ljudske tehnike v Črnomlju

Pretekli teden je bila v Črnomlju ustanovljena seja občinskega odbora ljudske tehnike. Seje sta se udeležila tudi predstavnik okrajnega odbora ljudske tehnike Novo mesto tov. Viktor Porenta in Franc Jeraj, ki sta številnim članom črnomljskih kolektivov nakazala pomembno vlogo, ki jo ima ljudska tehnika v naši skupnosti.

Na seji je bil izvoljen odbor in vodstva posameznih komisij. Občinski odbor bosta vodila tov. Dominik Bogataj kot predsednik in tov. Tone Fabjan kot sekretar, do čim bodo trem komisijam predsedovali: šolski komisiji tov. Gabrijel Lumbur st. iz Trbuč, kmetijsko-tehnični komisiji ing. Matjaž Golob iz Črnomlja in elektrostrojni komisiji Ivan Kralj iz BELT v Črnomlju.

DR. NIKO ŽUPANIČ SE JE POSLOVIL OD UNIVERZE

Univerzitetni profesor dr. Niko Županič, ki je v decembru lanskega leta praznoval 80-letnico rojstva, se je prejšnji mesec poslovil od univerzitetne katedre.

Številna njegovi učenci in prijatelji so 31. januarja v Ljubljani napolnili dvorano za umetnostno zgodovino, kjer se je dr. Županič v zaključnem predavanju o vzrokih rasne spremembe pri Jugoslovanih od njih poslovil. Bilo je ganljivo slovo, ko so mu hvaležni učenci izročili darila in je njihov spoštovani profesor ob odhodu poljubil katedro, za katero je predaval od l. 1940.

Dr. Županič je bil namreč tega leta poklican, da kot priznan strokovnjak zasede stolico za etnologijo in etnografijo na ljubljanski univerzi. Dotlej je deloval kot ravnatelj Etnografskega muzeja v Ljubljani in je v »Etnologu«, ki ga je bil l. 1926 sam osnoval, objavil že vrsto svojih študij in razprav. Na univerzi je vzgojil

svojo šolo učencev, ki zdaj nadaljujejo njegovo delo po raznih muzejih in drugih znanstvenih ustanovah.

Profesor dr. Županič, ki bo odšel verjetno še pogostejše zahajal med svoje Belokranjce, želimo vsi njegovi znanci, da bi številne načrte, ki jih v svoji življenjski svežosti še nosi v sebi, uspešno dokončal, sebi v zadovoljstvo in narodu v korist.

J. D.

VIA MALA na šentjernejskem odru

Dramska družina KUD »Brata Pirkovič« v Sentiernju je nastudirala Knittelovo stridsedelo »Via mala«. Režiserjema tov. Slavku Hudoklinu in Marjani Motičniku se je posrečilo izbrati zelo primerne igralce, ki so pod spretno režijo vsi

Iz Vinice ob Kolpi

Vodstvo kmetijske zadruge na Vinici je priredilo akcijo za obrezovanje in čiščenje sadnega drevja. V več vseh so se zbrali kmetiči fantje-zadružniki in nekaj naprednejših starejših kmetov ter se pod vodstvom inž. Goloba naučili osnovnih rezi in čiščenja. Obrazložil jim je, zakaj propadajo njihovi sadovnjaki in kako jih je treba negovati. Če so vprašali tega ali onega kmeta, kdaj je zadnjikrat čistil, škropil ali gnojil, so dobili največkrat kratak odgovor: »Se nikoli.« Kmetiči fantje so z zanimanjem sledili razlagi. Naučili so se marsikaj novega, kar jim bo koristilo pri kmetovanju. Govorili so: »Da, tako je prav, tako je bolje, toda tega nismo še vedeli.«

Žužemberške novice

»Pot miru« v Žužemberku. Pretekli teden je JLA pripravila za rezervne oficirje v Žužemberku predavanja, združena s prikazovanjem nekaterih ozkih filmov. Posebej so bili filmi predvajani za Žužemberčane in posebej za šolsko mladino.

Občinski odbor RK v Žužemberku je razpravljal o malih asanacijah ter o najpotrebnejših ljudih, ki naj bi dobili od RK pomoč v hrani. Razpravljali so tudi o šolskih mlečnih kuhinjah. Na vseh šolah v občini bodo začeli kuhati mleko, najpotrebnejši pa bodo dobivali (na nekaterih šolah že dalj časa

dobivajo) kruh s sirom. V Žužemberku pa bo poleg tega začela delovati kuhinja, da bodo otroci, ki se vozijo v šolo, dobivali opoldne topel, preprost obrok hrane. Otroci, ki se vozijo v precej. Za nekatere bodo v hrani ali denarju prispevali starši.

Kmetijska zadruga v Žužemberku se pripravila na letni občni zbor, ki bo 24. februarja. V začetku marca bo imel občni zbor tudi RK.

V soboto je bilo v Žužemberku še drugo predavanje o delovnih razmerjih za člane

sindikata. Isti dan je bilo tako predavanje tudi na Dvoru.

Koncert v Žužemberku. Po dolgem odmoru smo imeli v Žužemberku v nedeljo spet priljubeno poslušati vokalni koncert. Obiskal nas je učiteljski pevski zbor okraja Novo mesto. Zbor je pod vodstvom tov. Toneta Marklja pel narodne, umetne in partizanske pesmi. Obisk je bil dober in poslušalci so od pesmi do pesmi s poskanjem nagradili pevce. Upamo, da nas bo učiteljski pevski zbor še kdaj obiskal in nam zapeel.

Zvečer so priredili koncert tudi v Trebnjem.

V nedeljo 24. februarja bo v Žužemberku uprizorjena Linhartova veseligr »Županov Mica«. Nastopili bodo domači igralci.

Vse Žužemberčane in okolice vabimo k predstavi Igra je bila tokrat preložena zaradi koncerta.

M. K.

Obvestilo Prešernove družbe

Glavni odbor Prešernove družbe bo imel razširjeno sejo v torek 26. februarja ob 10. uri dopoldne v Klubu ljudskih poslanecv v Ljubljani, Puharjeva ul. 11.

Dnevni red:
1. Letno poročilo.
2. Slučajnosti.

Poverjeniki in člani, ki se žele udeležiti seje, naj dvignejo vabilo v upravi Tomšičeve 5. do ponedeljka 25. februarja do 11. ure.

Tajništvo

FOTOTEHNIKA Novo mesto

Izdeluje reklamo za kino (crno-bele in barvne diapozitive). Po želji izdelata tudi osnetek in skico za tako reklamo.

POSLUŽUJTE SE NAJSODOBNEJŠE KINOREKLAME!

Sprejema naročila za razglednice vseh vrst.

Petinpdesetletnico poroke sta praznovala

V vasi Trnje pri Veliki Loki sta 3. februarja praznovala 55 let skupnega zakonskega življenja Janez in Ana Andoljšek.

Zakonca Andoljšek sta v življenju mnogo prestala, zlasti pa med drugo svetovno vojno, v kateri sta izgubila tri sinove-partizane. Polde in Jože sta padla na Javorovici marca 1944, Stefan pa v bližini doma pri vasi Krtna. Na stare dni živita sama v skromni in slabi hiši v vasi Trnje. Janez Andoljšek je star 79, Ana pa 76 let. Oba sta člana Zveze borcev in drugih organizacij ter se navzlic starosti še vedno udeležujeta v teh organizacijah.

Želimo jima še mnogo let zdravega in srečnega skupnega življenja. — Na sliki: Janez Andoljšek pred spomenikom padlih borcev, ki so ga odkrili na Veliki Loki 7. VIII. 1955. Tu so vklesana tudi imena njegovih treh za svobodo padlih fantov.

Iz Kostanjevice na Krki

KMETIJSKO GOSPODARSKA ŠOLA V POLNEM RAZMAHU

Letos smo tudi v Kostanjevici ustanovili stalno kmetijsko-gospodarsko šolo, ki je pričela z rednim delom 1. decembra. Šola obiskuje petdeset fantov in deklet iz vse občine. Zanimivo je, da so najbolj zvesti obiskovalci nekateri starejši slušatelji. Le-te lahko postavljamo za vzgled vsem ostalim.

Potreba po tej vrsti šole se je kazala že dolgo. Starši so nekajkrat izrazili željo, da bi jo radi imeli. Lani smo tem željam ustregli s tečajem za gospodinjstvo, vendar je ostalo vprašanje odprto za fante, ki so bili tega tipa pošolskega izobraževanja najbolj potrebni.

V tečaju predavajo domači strokovnjaki in predmetni učitelji, tako, da je pouk res kvaliteten in zanimiv. Nekatera predavanja spremljajo diafilmi, slušatelji so si doslej ogledali tudi telefonsko centralo, odkoder so klicali razne telefonske naročilnice in se z njimi pogovarjali. Tako so spoznali telefon v njegovi praktični funkciji, doma pa jim bomo pokazali še film o zgodovini brzo-

java in telefona. Uprava pošte je šoli ustregla z velikim razumevanjem in ljubeznivostjo, kar pričakujemo tudi od drugih podjetij in ustanov. Tako se bodo slušatelji najzanesljiveje spoznali z vsem tistim, kar mora znati sodoben državljan, četravno je na podeželju. To je še eden od primerov našega praktičnega pouka v kmetijski šoli.

Poleg predpisanega gradiva je uprava šole dala na program še nekaj predavanj, za katere menimo, da so našim ljudem potrebna. Tu moramo omeniti predavanje o zdravilnih zeliščih, ki ga je imel zastopnik Gosada iz Ljubljane in je bilo zelo skrbno pripravljeno. Uvedli smo še eno uro tedensko, na kateri se slušatelji uče osnov družbenega življenja, plesov itd. Vse to pa ima za posledico redno obiskovanje pouka in lepo delovno disciplino, tako da bo prvi letnik naše Kmetijsko-gospodarske šole mogoče uspešno zaključiti.

LJUDSKA UNIVERZA SE JE ODLOČILA ZA NOVE OBlike DELA

Ker ima ljudska univerza pri nas že kar trdno tradicijo,

smo prešli na nove oblike dela. Predavanja bodo odslej po vaseh. Zbrali smo nekaj dobrih kratkih filmov iz najrazličnejših področij. Te filme smo združili v lepo zaokroženo celoto. Vsak film ima svojega predavatelja. Poleg predmetnih učiteljev nižje gimnazije bodo predavali tudi splošni in zobni zdravnik, veterinar, agronom itd. Vsa stvar ima obliko kratkega filmskega časnika, ki je silno zanimiv in jednat. Prvi poizkusi so lepo uspeli, upamo, da bo šlo tako naprej in da se bo zanimanje za ljudsko univerzo še povečalo, splošno ljudsko izobraževanje pri nas pa bo tako doseglo svoj namen.

ZANIMIVA RAZSTAVA V POČASTITEV KULTURNEGA PRAZNIKA

V počastitev Prešernovega dne — kulturnega praznika slovenskega naroda — smo priredili v vitrini majhno razstavo partizanskega tiska, na kateri je razstavljenih nekaj zanimivih del iz NOB. Osrednjo pozornost zaslužita dve izdaji Prešernove Zdraviljice, ki izražata veliko ljubezen borcev NOB do velikega pesnika. Oba izvođa

sta krasno ohranjena. Prvega je izdala XXXI. divizija IX. korpusa v počastitev 100-letnice Prešernove Zdraviljice, kar je lepo ilustriral Dore Klemenčič — Maj, drugega pa je izdal Pokrajinski odbor OF za Gorenjsko, prav tako za 100-letnico Prešernove Zdraviljice in sta jo ilustrirala tovariša Janez in Viger. Posebno ta izdaja je vsa občudovanja vredna. Naslovno stran krasil Prešernova podoba in napis, oboje v zlatu. Zlate so tudi vinjete v knjižl, medtem ko je tekst redel in ima vsaka kitica priloženo celostransko linorez.

Poleg tega je razstavljen prva pesniška zbirka partizanske pesnice Vide Brestove — Majda Peterlin iz Sentrupeta na Dolenjskem. Zbirka obsega 18 pesmi in ima tak tudi naslov. Izdala jo je tehniška Gubčeve brigade, uredila sta jo Vasja in Lojze. Sledijo še pesniške žetve, ki jih je izdal Jože Tiran, Karel Pahor, dalje Pesmi borcev XXXI. divizije, Kronike Toneta Veseljaka itd. Razstavljena je tudi prva številka Pavilne iz avgusta 1944, nekaj tiskanih poročil in dnevnih posevov ter glasil raznih brigad. Razstavica je hudo skromna, ima pa nekaj lepih in zelo redkih izvodov. Vodstvo šole je imelo z njo namen pokazati šolskim mladincem, kakor tudi otroški vrtec. Vsi ti šolarji so redno vnaprejšnje slovensko pesem ter

genij Franceta Prešerna med NOB.

OBLO KOSTANJEVICA — PODROČJE SKRBI ZA ZDRAVJE MLADINE

Občinski ljudski odbor Kostanjevica — Podbočje je na svoji zadnji seji sprejel sklep, ki je vreden pozornosti in občudovanja. Po tem sklepu je namreč vsak šolar v občini upravičen do brezplačnega zdraviljenja pri splošnem in pri zobnem zdravniku. To pa ne bi bilo dovolj, kajti vsi sistematični pregledi so ostali zgolj pregledi, zato, ker ljudje niso nabavili zdravil. Zdej imajo otroci tudi zdravila brezplačno. Da pa ne bi bili stroški preveliki, smo se odločili, da bomo povabili okulistu, ki bo v enem dnevu pregledal vse otroke, ki imajo kakšno hibo na očeh. Specialist jim bo predpisal očala in morebitna zdravila. Prav tako bomo povabili specialista za duševno dejektivno mladino. Splošni zdravnik dr. Jože Kržižnik je na podlagi sistematičnih pregledov izdelal elaborat, v katerem so navedene vse potrebe naše šolske mladine. Pomniti moramo, da vodimo v kartotekah šolske mladine tudi slušatelje Kmetijsko-gospodarske šole in slušateljce tečaja RK za žensko mladino, kakor tudi otroški vrtec. Vsi ti šolarji so redno dvakrat letno pregledani v

splošni in zobni ambulanti. Na podlagi omenjenega elaborata smo seznanili s problematiko zdravstvene zaštite pri naši mladini občinske, okrajne in republiške forumo. Po temeljitnem pretresu na svetu za šolstvo, svetu za zdravstvo in na upravnem odboru Splošne ambulante v Kostanjevici, je slednjic odločil občinski ljudski odbor, javnost pa smo seznanili na rednem sestanku. ObLO Kostanjevica — Podbočje se v resnici lahko ponaša s tem sklepom, saj ima daljnosežne in dobre posledice za tisto, kar nam je najdražje — naša mladina.

V KINU JE ZAGOTOVLJENA KVALITETA

Svet za kulturo pri ObLO Kostanjevica — Podbočje je imenoval komisijo, ki odgovarja za filmski spored. Komisija je že začela z delom in izbrala filme, ki jih bomo gledali v prvi polovici leta 1957. V glavnem je komisija imela srečno roko, saj je izbrala nekaj kvalitetnih del. Žal se je morala pri izboru ozirati na nekatera dejstva, ki so predvsem materialnega značaja. Naš Kino je razporejen v visoko skupino, ker ne zmore velikih vzposojin. To je kajpak vplivalo tudi na kvaliteto izbora. V bodoče bodo imeli v Kostanjevici dve filmski premieri tedensko, medtem ko bo v Podbočju še nadalje gostoval

KOSTANJEVICA V FILMU

Filmska ustanova zveznega izvršnega sveta je poslala v decembru k nam filmsko ekipo, ki naj bi posnela šolsko umetniško galerijo, kot edino stalno šolsko galerijo v tovariš. Ob tej priložnosti so tudi posneli še naš prizor iz življenja v našem mestu, nekaj pokrajine in grajsko zidovje. Pod naslovom Kulturni napredek jugoslovanske vasi bo šel film tudi v nekatere naše prijateljske države, del tega materiala pa se prav te dni odjima po vseh jugoslovanskih kinematografih, v obliki filmskega dnevnika.

Ceravno vreme ni bilo kdove kako naklonjeno, so tudi nekateri zunanji prizori zelo uspešni. Med takimi prizori je prizor Kolnarja Videta, ki ga je v Kolstrskem žolniru tako lepo zaigral tovariš Milan Mlakar. Prav prisrčni pa so tudi otroci v otroškem vrtec, ki so v velikim in začudenim očmi strmele v filmsko kamero. Pomniti moramo, da so snemalci dovolili, da si snemalne naprave in delo z aparati ogleda tudi šolska mladina.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

padla po stopnicah in si z vročo vodo opekla desno roko in obe nogi.

Pismo iz Prečne

dje Ivan, sin električarica s Rud-
 nika, je padel z ograje in si po-
 škodoval desno nogo. Rudman
 Valentin, sin posestnika iz Gab-
 rova, je padel s stola in si poško-
 doval desno nogo. Šarnau, sin
 sin uradnice iz Novega mesta, si
 je z vrela voda opeknel desno no-
 go. Zveglar Domine z Gmajne je
 padel s kozolet in si poškodoval
 desno nogo. Klevislav, sin pose-
 stnika iz Zagrada, je nekdo napadel
 s kolom in mu po-
 škodoval glavo. Krasovec Milena
 posestnika iz Praproca, je
 padla s stopala in si z vrela
 voda opekla desno roko in obe
 nogi.

nesti delež k tej akciji. TVD Par-
tizan, ki je v času festivala v
Kostanjevici pokazal na svoji sa-
mostojni akademiji lepe uspehe
bo poslej lahko še krepkeje pri-
šel za delo.

zadrugah.

žena posestnika iz Praproč, je
padla po stopnicah in si z vročo
vodo opekla desno roko in obe
nogi.

